

obch. a živn. komory v Linci jsou sklenáři oprávněni provozovati obchod svítilnami a lampami podle § 37 živn. řádu (právě tak i obch. a živn. komora v Praze).

4. Naproti tomu nemůže býti dovoleno sklenářům obchodovati z b o ž í m porcelánovým z té příčiny, jelikož zboží porcelánové náleží ku zcela jiné skupině živnostenských výrobků (obch. a živn. komora v Plzni, v Praze, ve Št. Hradci a v Linci).

5. Sklenáři nejsou oprávněni prodávati obrazy, byť i byly zarámovány a zaskleny, neboť zhotovování a obchod uměleckými výrobky označen jest v § 15 č. 1 živn. řádu jakožto koncesovaná živnost, a tudíž sklenářům nepřisluší bez předcházející příslušné koncesse (obch. a živn. komora ve Vídni). Opáčně vyjádřila se obchodní a živnostenská komora v Budějovicích.

6. Co se týče otázky, jsou-li oprávněni sklenáři a obchodníci sklem prodávati akvária a živočichy v akváriích chované, vyslovila se obchodní a živnostenská komora ve Vídni, že prý všeobecně známo jest, že vídeňští sklenáři a obchodníci sklem prodávají ode dávna již nejen skleněné nádoby, určené pro zlaté ryby, nýbrž také samotné zlaté rybky; jest tudíž prodej úplných akvárií sklenáři a obchodníky sklem ve Vídni uznaným a dosud nezávadným zvykem.

7. Obchodník, který mimo jiné druhy zboží i skleněné výrobky má ve svém živnostenském listu resp. pouze obchodní živnost opověděl, není oprávněn prodávati tabulové sklo, neboť při opovědi sklenářského zboží byly míněny pouze hotové předměty, potřeby lidské, nikoli však sklo ku spracování. Skleněným zbožím v širším slova smyslu mohlo by se zároveň rozuměti tabulové sklo, jak ho sklenáři u vykonávání živnosti své prodávají. Co se týče prodeje skla dutého, jež provozují sklenáři, opírá se toto oprávnění jejich správně o dosavadní zvyklost (Chebská obch. a živn. komora). (Viz rozhod. a dobrozdání o rozsahu práv živnostenských, vyd. Manzovo z r. 1889, 1890, 1891 a sb. Frey a Mareše z r. 1894).

Živnost sklenářskou nastoupiti a samostatně provozovati lze na základě vysvědčení o úspěšném dovršení návštěvy odborné školy v Boru (Haidě) a Kamenném Šonově (srv. mín. nař. ze dne 17. září 1883 č. 150 ř. z.).

Živnost soustružnická.

Živnost soustružnická jest řemeslná živnost, která pomocí soustruhu provádí všelijaké práce ze dřeva, rohu, kosti, slonoviny, jantaru, mramoru atd.; dělí se proto tato živnost na soustružnictví ze dřeva a na umělé soustružnictví. Ono zhotovuje ze dřeva kuželky, koule, kolovraty, hračky, sloupy, duté nádoby, dýmkové troubele, hůlky, hole k slunečníkům a deštníkům a p., kdežto toto zabývá se pracemi z drahocenné látky a s tím spojuje ještě jiné práce jako ozdoby, politury a p. Vynález soustružnictví jest již velmi starý; umění soustružnické bylo známo již ve starověku. Rozsah této živnosti lze těžko vymeziti. V té příčině buďtež zde uvedena tato důležitá dobrozdání obchodních a živnostenských komor:

1. V ý r o b a k o l o v r a t ů jest v mnohých krajinách odvětvím domácího průmyslu, kdežto společenstva soustružníků domáhají se této výroby výhradně jen pro své živnosti. Obchodní a živnostenská komora ve Vídni vyslovila se ve svém dobrozdání v ten smysl, že sice výroba kolovratů

náleží všeobecně ovšem k živnosti soustružnické; že však tato výroba jest také často provozována jako domácí průmysl, poněvadž kolovraty nezřídka jsou tak jednoduše zrobeny, že při tom ani vlastní soustružnické práce v užším slova smyslu není.

2. Výroba šroubů, kolovratů, vřeten, příslušných k tomu kol, koulí a kuželek, pokud tyto předměty jsou zhotovovány ze dřeva, spadá v obor oprávnění živnostenského soustružníků. Ježto pak knoflíkářský soustruh z podobných částí (šroubů, vřeten) záleží, jejichžto výroba přináležejí soustružníkovi, není tu pochyby, že i výroba celého soustruhu pro knoflíkáře přináležejí soustružníkovi (obch. a živn. komora v Budějovicích).

3. Soustružníci jsou oprávněni vyráběti dřevěné dýmky (dřevěnky) a jimi též obchodovati, rovněž tak jsou i oprávněni obchodovati porcelánovými a hlíněnými dýmkami i špičkami z mořské pěny zhotovenými (obch. a živn. komora ve Št. Hradci).

4. Soustružník jest beze vší pochyby oprávněn zhotovovati kterýkoli druh prken ke krájení a válů. Ježto dle § 37 živnost. řádu smí každý živnostník spojití všechny práce k dokonalému zhotovení svého výroku potřebné a použití k tomu účelu potřebných pomocníků také jiných živností, nemůže soustružníkovi býti bráněno, aby přibral podle libosti své k výrobě prken ke krájení a válů také truhlářské tovaryše (obch. a živn. komora v Linci).

5. Soustružníci mají právo zhotovovati pouzdra na výrobky z mořské pěny a jantaru a podle § 37 živn. ř. jest soustružník oprávněn míti k tomu potřebné pomocníky, neboť pouzdra tato (etuis) náležejí k úplnému dohotovení dýmek z mořské pěny a jantaru, takže v této způsobě mohou se pak prodávati. Neměl-li by soustružník mořské pěny tohoto práva, nesměl by vůbec žádných pouzder prodávati, než v celém řádu živn. není ustanovení o tom, že by byl nějaký živnostník oprávněn zboží prodávati, nikoli však zhotovovati (obch. a živn. komora ve Vídni).

6. Výroba kulečnickových kulí náleží v obor živnosti soustružnické, naproti tomu však nesmí se zabývati výrobou kulečníků, kterážto výroba se vyvinula v samostatnou živnost (obch. a živn. komora v Liberci). Podle § 37 řádu živnostenského nelze soustružníkovi také překážeti snad v tom, aby deštníkové kostry vlastní výroby své dal švadleně látkou potáhnouti a je pak jako hotový tovar, t. j. jako deštníky a slunečníky prodával a rovněž smí i deštníky opravovati (obch. s živn. komora ve Vídni). Soustružníci smí slunečníky a deštníky sice opravovati, avšak nesmí jich vyráběti ani na skladě míti (obch. a živn. komora v Praze).

7. Soustružníci jsou oprávněni ke správkám strojů přástevních; směřjíť zajisté spracovati kovy všeho druhu (obch. a živn. komora v Opavě).

8. Výroba čípků k sudům přináležejí rozhodně soustružníkům, ježto se toto zboží musí zhotoviti osoustruhováním dřeva, což jest speciálním úkolem živnosti soustružnické; z toho se však nesmí ještě snad vyvozovati, že by se tam, kde podle dávného zvyku domácí průmysl zabývá se výrobou těchto a jiných podobných předmětů, nyní byla udála proměna v těchto po staletí trvajících poměrech a zhotovování tohoto zboží domácímu průmyslu že by snad mělo býti odňato (obch. a živn. komora v Linci).

9. Zhotovování zátek do sudů tvoří podstatnou částku živnosti soustružnické, poněvadž k jejich výrobě, která se děje pomocí soustruhu, požaduje se zvláštních dovedností, které si soustružník jen delším zaměstnáním jako učeň a pomocník při živnosti soustružnické může osvojit; avšak ani bednářům nemůže býti bráněno zhotovovati dřevěné zátky na soustruhu, pokud ho potřebují k dokonalému hotovení svých výrobků (obch. a živn. komora v Praze).

Vynikající skupina řemeslných živností jest právě vyplněna živností soustružnickou; protož záhy již zakládány na různých místech odborné školy pro soustružníky a lze říci, že dnes živnost soustružnická náleží k nejčetněji zastoupeným živnostem vůbec. K nastoupení a samostatnému provozování živnosti soustružnické opravňuje pak a nahraňuje zmíněný shora průkaz způsobilosti vysvědčení o úspěšné dokonané návštěvě těchto odborných učilišť:

a) odborné školy pro dřevařský průmysl v Králíkách, v Tachově, v Rívě, ve Valaš. Meziříčí, v Zakopaném a v Chrudimi, dále odborná oddělení pro dřevařský průmysl při státních průmyslových školách ve Štýrském Hradci, v Innomostí a při umělecko-průmyslové odborné škole ve Lvově (srv. min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 150 ř. z.); dále odborné školy v Arku, na Horách Kašperských, v Bolzanu a ve Volarech (min. nař. ze dne 24. dubna 1885 č. 57 ř. z.); odborné školy pro dřevařský průmysl v Mostě nad Murou a v Gottschee (min. nař. ze dne 20. října 1887 č. 121 ř. z.); dále škola pro dřevařský průmysl v Běláku a oddělení pažbářské při odborné škole pro průmysl puškařský v Boroví (sr. min. nař. ze dne 25. března 1891 č. 50 ř. z.); odborná škola pro zpracování dřeva v Ebensee, v Halleinu a v Lublani (min. nař. ze dne 29. května 1893 č. 97 ř. z.), odborná škola pro dřevařský průmysl při státní průmyslové škole ve Lvově (min. nař. ze dne 13. září 1897 č. 219 ř. z.) a konečně odborná škola pro truhláře a soustružníky ve Stanislavově (srv. min. nař. ze dne 26. července 1899 č. 134 ř. z.).

Živnost stavitelská viz Stavitelé.

Živnost studnařská.

Živnost studnařská pojímá v sobě vedení a provádění všech potřebných prací ku zřízení studně. Tato živnost náleží ku koncessovaným stavebním živnostem. Ku provozování živnosti studnařské jest především potřebí:

1. Průkazu o způsobilosti a sice vyhledává se tu:

1. Průkaz o tom, že vyučil se žadatel této živnosti a že nabyt praktického vzdělání v ní. K tomu cíli musí uchazeč býti zaměstnán po 3 leta jako pomocník a potom nejméně jeden rok jako polír (§§ 9, 11 zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z.). Z ohledu na poměry v určitém místě panující může se upustiti od toho požadavku, aby studnař byl po 1 rok zaměstnán jako polír. Absolvoval-li uchazeč některou vyšší školu průmyslovou pro odbor stavebně-technický na určité státní průmyslové škole nebo na nějakém rovnocenném učilišti s dobrým prospěchem, postačí průkaz o tom, že byl žadatel v dotčené živnosti prakticky zaměstnán aspoň po 1 rok (§ 12 cit. z.).

2. Zkouška pro absolvování. Zkouška tato záleží v ústním zodpovědění některých praktických otázek z oboru živnosti studnařské (§ 5 nař. ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z.). Ku předsevzetí zkoušek